

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

entiam esse vltimum gradum perfectionis. Nam ille, inquit, perfectus est, qui erga imperfecti onem proximi impatiens non est: nam qui alienam imperfecti onem ferre non valens, patientiam deserit: ipse sibi restis est, quod perfecte nondum profecit. Ac proinde Prædicator impatiens se ipsū afficit dedecore, & iniuria; & indignum se reddit officio quod gerit; & vita officio suo indigna efficit doctrinam suam minus vtilem.

DENIQUE cum docendi & prædicandi officium aded sit difficultatibus & laboribus referunt, & ex eo oriantur occasiones magnarum contra dictionum: necesse est eum bene munitum esse **PATI ENTIA**, qui vtiliter illud vult obire. Si enim desit patientia, aut officium deseretur, ne tanta toleter; aut fiet absque fructu, & minus recte, vt labor euitetur.

S. I.

OPERAE **PRECIVM** tamen erit particularia etiã insinuare, quæ sūt in hoc officio toleranda. *Primum est*, vani hominum rumores, & errantia iudicia circa ipsum Prædicatorem, eiusque Concionam, ac doctrinam: quamvis enim exacta illa sit & præstans non deerit qui male fenoat & loquatur de eo. Nã quis excellentior Prædicator ipso Christo Domino nostro? quæ tamẽ aliqui laudabant dicentes: *a nunquam si locutus est homo, si: ut hic homo.* cum tanto scilicet spiritu & prudentia. Alij tamen dicebant: *b Daemonium habet, & insanit: quid eum auditu?* Imò eius noti voluerunt tenere eum, cum scilicet nõ abstineret à prædicatione feruentiori. Dicebant enim: *c quoniam insurrexerunt versus est, & quasi stultus factus:* & cum S. Paulus sermonem haberet coram Rege Agrippa & Festo Præsidente, tanto feruore, loquebatur vt Festus magna voce ei dixerit: *d Insanis Paulè, multæ te littere ad insaniam conuertunt.* & iterum Athenienses eundẽ appellantes *seminiuerbum.* hoc est hominem garrulum, & quasi nihil aliud habentem quã verba. Et reliquos Apostolos, cum Dei magnalia prædicarent ipsodie Pentecostes, Hebræi dicebant esse *f musto plenos*, hoc est ebrios musto: quæ ebrietas vehementior est quã quæ oritur ex vino. In his tamen iniurijs, & opprobrijs neque Christus Dominus noster, neque eius Apostoli patientiam & mansuetudinẽ amiserunt: sed summa cum mansuetudine & suauitate responderunt sincere veritatẽ: apparet in responsione sancti Pauli, cum summa reuerentia dixit inferenti ipsi iniuriam *gnon insano, optime Feste, sed veritatis & sobrietatis verba loquor.*

PERSVADEAT itaque sibi Prædicator. quod licet ipse sit alter Paulus suoq; munere exame fungatur; etiã si ab aliquibus laudetur: permittet Dominus noster, vt vituperetur, & irrideatur ab alijs: vt si ex laudibus euauerit, ex irrisione humilietur, & probetur eius patientia. Quam in huiusmodi casibus semper debet ostendere, non reddendo malum pro malo, nec malè loquẽdo de vituperantibus ipsius Conciones, sed potius

a Ioh. 7. 46
b Ioh. 10.
10.

c Marci 3.
21.

d Actuum
26. 24.
c. 17. 18.

f e 213.

g c. 26. 25.

cum eis amice agendo, & reddendo sui ac doctrinę suę rationem cū pace & tranquillitate: vt sic exempla imiteretur Saluatoris & Apostolorum eius; & felicem se existimet, dum aliquid patietur, sicut illi.

HAEC patiendi occasio augetur multum cū Prædicator, vt officio suo satisfaciatur, vitia publica reprehendit, ex quo fit, vt qui reprehenduntur, excitent contra ipsum persecutiones verbis & rebus, vt eius imminuant opinionem: ad quod patienter ferendum non exigua requiritur virtus. Nam (vt dixit Ecclesiastes): *h calumnia concubat sapientem, & perdet vobis cordū illius* & David Deo D.N. dicebat: *redime me a calumnijs hominum, vt custodiam mandata tua.* Nam (vt ait S. Ambrosius) qui opprimuntur calumnijs, difficilē potest illa custodire. Et quamuis expedit in huiusmodi calumnijs rationem sui reddere, præcipuē cum agitur de doctrina, vt remoueat scandalum, quod ex tali calumnia procedit, vt monet S. Gregorius: nunquam tamen amittere debet patientiam, & confidentiam in Deum, quod ex tali calumnia, & murmuratione contra ipsum maius educet pro ipsius anima & reliquorum, qui ex ipsius patientia & doctrina fructum haurient. Quare nunquam ob timorem huiusmodi calumniatorū desistere debet ab officio suo: id enim esset commodo & vtilitate bonos defraudare, ne ipse parua aliqua molestia ab improbis efficiatur. Nam (vt S. Augustinus dixit) *si formidaret Paulus iridentes: non perueniret ad credentes.* hoc est: si non tolerasset auditores, qui cū ipse concionaretur, cum iridebant: etiam non fuisset locutus cum ijs, qui crediderunt. Nam si Euangelij seminator timeret semen suum iacere, eo quod aliqua eius pars *ecaderet secus viā, alia supra petra, & alia inter spinas:* nunquam semē posset etiam ad terram optimā peruenire, vt itaq; aliqua pars in terram bonam perueniat, non est prætermittenda seminatio propterea quod timeatur aliqua pars peruentura ad malam terram, quę proferat spinas, molestias ac tribulationes in ipsū seminātē: potius id consolationi esse debet: quod multiplicetur eius meritum bene faciendo aliquibus; & malum detrimentum quę accipiendū ab alijs: quia Dominus remunerabit eius labores præmio, patientiæ promissio illā sententiā *beatū qui persecutionē patitur propter iustitiam: quoniam ipse regnum caelorum.*

HINC oritur tertia patiendi occasio, non exigua: cū concionatur multum & fideliter laborans, exiguum colligit fructum: quamuis enim aliquando possit ipse id suis peccatis aut negligentia tribuere: aliquando tamen agnoscere potest se non esse negligentem, sed pro viribus facere quantum potest; & nihilominus, nihil proficere audientes: quod non potest non affligere habentem zelum Dei, & salutis animarum. Tales erant antiquorū Prophetarū querelę, cū prædicantes populo nō facerēt fructū suis concionibus. Isaias enim dixit: *m Domine quis credidit auribus nostris?*

h Eccles 7 8
i Psal. 118.
134.
l ibidem.

Lib. 8. Epist
c. 4. S.
Basilii.
orat. de in-
uidia.

Tractat. de
Stoicis &
Epicuris.
c. 2 Tomo 6
k Matt. 13. 4
Luc. 8. 4.

l Matt. 5. 10

m Isai. 5. 1.

& brachium Domini cui reuelatum est? Et Michæas lamentabatur dicens: n
 ra mihi: quia factus sum sicut qui colligit in autumno racemos vindemia: non est
 botrus ad comedendum, præcoquas ficus desiderauit anima mea. Perijt fructus de
 terra, & rectus in hominibus non est. Quamuis autem fructus interdum fiat,
 quem Concionator nõ aduertit, vt supra dicebamus, vt cum Elias existi-
 mabatur se solum relictum esse ex Prophetis Domini: cum tamen reliquisset sibi
 Dominus septem millia virorum sibi fideliter seruientium: interdum tamen
 reuera non est talis fructus, ob duriciem audientium, verbo Dei resistentium.
 Et tunc non est deserenda patientia, neq; cessandum à seminando:
 etsi enim tres partes sementis pereant: colligitur tamen quarta; quasi non
 statim potietur, cum patientia tamen fruetur ea: propterea enim Saluator
 noster dixit p fructum afferunt in patientia, expectando scilicet vno & al-
 tero, & pluribus diebus, non cedendo labori. De quodam Sancto nomi-
 ne Abraham scribitur, quod cum commendata illi esset conuersio gēti-
 lium valde pertinacium cuiusdam pagi, eò se contulerit, & extra pagum
 pulchrum templum edificauerit, in quo sacrum Missæ faceret, & alias o-
 rationes funderet: idola verò illorum ad terram proiecit, & confregit: ex
 quoirati gentiles, baculis eū crudeliter percusserunt; & trahentes procul à
 pago, seminiuū reliquerunt. Ipse verò rediēs ad se ferebat inuictā patientiā
 has, & alias iniurias & cruciatus, quos frequēter accipiebat, spatio triū an-
 norū: nec destitit illis prædicare, & beneuolē amantē q; cum illis agere. In
 quo munere tā diu persistit, donec illos sibi subijceret; & omnes cōuerte-
 rentur ad fidē, admirantes ac suspicientes tantā patientiam ac perseueran-
 tiam; multoq; plus ipsum postea amantes, quā prius odio habuissent.
 Sed est ita eueniret, vt Prædicatore faciente quicquid posset, fructus
 tamē nullus sequeretur: non propterea patientia est abijcienda, cum nec
 ipse meritum suum, nec Deus gloriam suam amittat; nec desinat eius la-
 bor Deo esse gratus. Admiratione dignum est ad hoc propositum, collo-
 quium quod refert Isaias Propheta inter Christum Dominum Nostrum
 cum æterno suo Patre, cum ipsum tanquam sagittam electam misit in mū-
 dū, dicens ei: seruus meus es Iustæ, quia in te gloriabar. Cui Saluator re-
 spondit: q vacuum laboraui, & sine causa, & vanè fortitudinem meam con-
 sumpsi. Sacerdotes enim & Pharisei semper mihi contradixerunt, nec
 doctrinam meam receperunt: quomodo ergo verum est, quod ego ser-
 uus tuus sum, & in me glorificeris? sed mox addit: ergo iudicium meum cum
 Domino, & opus meum cum Deo meo, quāsi dixerit: etiamsi labor meus ad eò
 parum fuerit utilis: ne propterea extimetis me non fuisse à Deo missum;
 aut Deum non glorificandum in me: omni enim dubio procul rotum stu-
 dium, tota prædicatio, & opus meum est cum Deo ac de Deo; cum cuius
 auxilio ego operor; & ille in me & mecum operatur, quicquid ego facio.

n Micha. 2. 1

17afl. 3. 6.

4.

o 3 Reg 9

10. 18. Rom

11. 2.

p Luc. 8. 11.

Surim. 16.

Mar. 9.

q Isai. 49. 7

Aequum fuisset, ut me omnes audiuissent, meamque doctrinam suscepissent: sed quia non fecerunt: ego fructum mei laboris committo occultis Diuinæ providentiæ iudicijs. ut autem intelligeretur non propterea mitti, aut imminui gloriam Dei, addit: hæc dicit Dominus: *ex viro formans me seruum sibi, ut reducam Iacob ad eum, Israel tamen non congregabo: & nihilominus glorificatus sum in oculis Domini, & Deus meus factus est fortitudo mea.* cui omnis labor meus innitebatur. Hæc omnia verba dicit idem Dominus, etiam in persona suorum ministrorum, ut intelligant: bene posse simul accidere, ut & ipsi officio suo bene fungantur; & modicum fructum colligant. Quamuis autem tunc labor videatur inanis, non tamen est absque magna Dei gloria, eiusque Ministris; neque sine ipsius Dei auxilio. Quamuis occultis sui iudicijs permittat, audientes esse rebelles: nec propterea ipsi Ministri patientiam amittere, aut ab officio suo desistere debent, donec vitam in eo studio & conatu finiant.

SEP in hoc ipso casu occurrit alia patientiæ occasio magni doloris: quæ scilicet Predicator magno suo labore aliquæ in animabus fecit fructum & propter aliquam exurgentem tempestatem, totus ille perit ita, ut deficient in virtute, qui per ipsum aliquid in ea profecerant: quemadmodum euenit ipsi nostro Redemptori tempore passionis ipsius, cum omnes qui ipsum propter ipsius prædicationem secuti fuerant, eum deseruerunt, ac retrocesserunt. Ac propterea dixit: *in vacuum laboravi.* Hoc ipsum valde anxium reddebat Apostolum postquam Gahlathas conuersus aduertisset verò eos rediisse ad vomitum: nec tamen propterea patientiam & confidentiam abiecit, sed proluxa quadam Epistola de eis ad reuocandam reuocandis cum illis egit. Et inter alia hæc eis dicit: *Timeo vos, ne forte sine causa laborauerim in vobis, filioli mei, quos iterum parturio, donec fornicetur Christus in vobis; velle enim esse apud vos modò, & mutare vocem meam: quoniam confundor in vobis, aduertens vos deseruisse doctrinam meam: non quod mea sit, sed quod sit vera, in qua vestrum consistit remedium.* Hoc Apostolus dicebat, ostendens necessitatem, qua Euangelici operari patientia opus habent ad tolerandam mutationem filiorum spiritualium, quos in Christo genuerunt: sumendos in ipsis animam ad reparandum damnum illorum, nouo adhibito labore. Si enim Dæmon non desinat peruerendis iustis, nec Deus deficit expectans peccatores: cuiusmodi sustinens mutationes: cur eius Ministri defatigentur, aut impatientes se in eis ostendant.

ALIA patientiæ occasio est, tarditas & mora aliquorum in dando locoratiõni, & veritati, quæ illis prædicatur. Quod affligere solet operarios valde feruentes, & festinantes: qui tamen non debent propterea longanimitatem & patientiam suam deferre. *f. Agri ola* (inquit Sanctus Iacobus)

versu. 4.

Galat. 4.
11. 19.

S. Iacobus
5. 6.

expilat

expectat preciosum fructum terra, patienter ferens, donec accipiat temporaneum & serotinum. Ergo similiter Prædicatores magna patientia expectare debent fructum suorum laborum; siue temporaneum ex ijs qui statim seip[s]is dedunt; & eorum consilijs acquiescunt, siue serotinum, eorum, qui valde tardè se movent, ac difficilè se omnino subdunt: memores eius quod diximus in parabola ficulneæ boni illius agricolæ, qui etsi per tres annos eam coluisset, nec illa fructum aliquem reddidisset: egit nihilominus cum Domino suo, vt adhuc vnum annum expectaret, nec absunderet, ostendens se adhuc habere animum laborandi in eius cultura: si forte reliquo tempore fructum aliquem proferret.

§. II.

TRANSEAMVS nũc ad res alias minutiores, quæ Prædicatorum patientiam exercent, præcipue cum illi minus sunt perfecti, & aliquè retinent hominum odorem. Quis enim horum est, qui non libèter habeat Conciones suas multum frequentari, & amplum habere auditorium? quod enim magis gaudent magna auditorum frequentia: eò magis tristantur, cum parua est; & abijciunt animum loquendi, quando sunt auditores pauci. Et cum magnæ sint in hoc mutationes: corda illorum eis subiacent. In sua enim concione non quarunt solum Deum, & sanctissimam eius voluntatem: quæ huiusmodi mutationibus caret. Studeat itaque spiritualis Prædicator, his omnibus esse superior: & eodem animo & spiritu concionetur paucis, & multis, aut certe patienter ferat contemptum, quem apprehendit ex eo, quod pauci ipsius concionem frequentè vt ex hoc saltem ipse proficiat. Quod si in ipsa cathedra aliquod impatientie aut querelarum indicium daret, ob exiguam frequentiam auditorum, ex eo iam fructum amitteret, quem saltem in parua frequentia efficere posset; ob malum exemplum, quod præbet in ambitione honoris quam insinuat; quamuis studeat illam tegere pallio honoris, qui Deo accedit ex eius verbo frequenter audito.

SED quid dicemus, quando in ipso auditorio aliquis oritur strepitus aut aliquid accidit, quod ipsum offèdat, aut turbet? non enim id euenit casu in ordine ad prouidentiam Diuinam; quamuis eius author esset Dæmon, qui suas adhibet artes, ad prædicatorem & auditorium ipsum turbandum: vt concionis fructum impediatur. Soletq[ue] hic esse quasi Lydius lapis, vt Prædicator mansuetudinem, & patientiam suam ostendat. Si enim impatientem se exhibeat: iam hostis de ipso triũphat, & quodammodo voti sui fit compos: si autem sustineat, taceatq[ue]: Deus prospiciet de aliquo qui damnum reparet; & ipse concionator retinet opinionem patientis; & bono suo exemplo ædificat auditores.

EANDEMPATIENTIAM habere debet cum aliquos auditores videt dormientes